

(Naqqiut)

(27. oktober 2015-imeersoq taarserpaa, nutsernerani Ataatsimiititaliap inassuteqaatai mininneqarsimagamik taakkulu kisimik naqqiuteqarput)

**Uunga siunnersuut: Suliffissarsiuussinermut, ilitsersuinnermut
piginnaanngorsaanerullu sullissiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, yy 2015**

pillugu

Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneernerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann	(A)	Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede	(IA)	Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen	(D)	
Inatsisartunut ilaasortaq Suka K. Frederiksen	(S)	
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen (Sinniisoq)	(IA)	

UKA2015-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa, isumaliutigisanilu Inatsisartunut matumuuna saqqummiullugit.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq siunnersuutip siunertaata tassaasoq: "Kommunini illoqarfinni tamani suliffissanut, ilitsersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsivinnik pilersitsisoqassaaq. Suliffissanut, ilitsersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit maannamut Suliffissarsiuussisarfiit aamma Piareersarfiit suliaannik suliaqassapput. Inatsisit suliassanut assigiinngitsunut tunngasut suli inatsisinit allanit aalajangersagaapput.

Siunnersuullu una taamaasilluni taamaallaat suliffissanut, ilitsersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu suliassaqqarfirmut tunngavoq aammalu Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat inatsisaanni nr. 4, 29. november 2013-meersumi aalajangersakkanik ilaneqassalluni. Kommunit qitiusumik ingerlatsivinnik pilersitsinermut ilaliullugu isumagissavaat kommunimi ingerlatsiviup immikkoortup suliassat taakkua kisiisa ingerlatarissagai.

Siunnersuummi siunertaavoq suliffeqarnerup tapersorneqarnissaa, suliassaqarfimmilu piginnaasat ataatsimut katersorneqarnissaat, inuusuttut suli suliffeqarnermut ikaarsaarsimanngitsut ikiorsersinnaajumallugit aamma suliffissaaleqisut allat suliffeqarnermut pulatissinnaajumallugit imaluunniit utertissinnaajumallugit. Tamatuma saniatigut innuttaasut suliffissarsiortuunngitsut pikkorissaqqittarnissaat neqeroorutigineqassaaq. Siunertaavoq ilinniarsimassutsip kivinnekarnissaa aammalu innuttaasut ataasiakkaat piginnaasaasa nukittorsarnissaat.

Piareersarfiit aamma Suliffissarsiuussisarfiit ataatsimuulersinnerisigut, suliffissanut, ilitersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsivittut, suliassat ataatsimut assiginnerulissapput, naatsorsuutigineqarlunilu suliassat pitsaanerusumik sukkanerusumillu naammassineqartalernissaat. Tamatumalu saniatigut marloqiusamik sullissineq annertuumik annikillineqassaaq."

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Inatsisissatut siunnersuut siullermeerneqarmat inatsisissatut siunnersuut aammalu Piareersarfiit suliffissarsiuussisarfiillu ataatsimoortilernissaannik, taamaalillunilu inuusuttunik suliffissarsiortunillu ilitersuineranut piginnaanngorsaanermullu atatillugu saaffissap ataasiinnaap anguneqarnissaanik siunertarisat ataatsimut isigalugu tapersernejarpot.

3. Tusarniaanermut akissutit

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfik, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, KANUKOKA, Qeqqata Kommunua, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunua, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut, NUSUKA, SIK, IMAK, Atorfillit Kattuffiat aamma ASG. Tamatumalu saniatigut siunnersuut tamanut ammasumik Namminersorlutik Oqartussat quppersagaanni tusarniaassutigineqarsimavoq.

Ukunanggalu tusarniaanermi akissutinik tigusaqartoqarpoq: Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut, IMAK, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani nunami namminermi pissutsinut immikkoortortaqarfik, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, KANUKOKA, Qeqqata Kommunua, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq.

Ataatsimiititaliaq tusarniaanerup ingerlanneqarneranut oqaaseqaatissaqanngilaq, oqaatigissalluguli tusarniaaffigisat oqaaseqaataat ernummatigisaallu Naalakkersuisut nalinginnaasumik nassuiaatini naleqquttumik ilanngunniarsimammatigit. Taamaattumik ataatsimiititaliaq isumaqarpoq aalajangiinissamat tunngavik inatsisissatut siunnersuummut

matumunnga nalinginnaasumik nassuiaatitigut patajaallisarneqartoq tamannalu maligassaalluartoq.

Tusarniaarnermut akissutinit qitiusut ataasiakkaat erseqqissaatiginissaannut ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsoraq.

Sulisitsisut (GE) siunnersuummut iluarisimaarinnipput.

"KANUKOKA isumaqarpoq siunnersuut kommunit nammineersinnaanerannut toqqaannartumik killiliinerusoq, takuuk aqutsineranut inatsimmi tunngaviusut. Inassutigaallu peqqissaartumik nalilersorneqassasoq inatsisissatut siunnersuut maanna suliassaqaarfimmi aqqissuusineranut pitsanngoriaataassanersoq."

"Naggasiullugu KANUKOKA-p nalunaarpaa pingaaruteqartuusoq kommunit qitiusumik ingerlatsivinnik pilersitsineranut aningaasartuutaasunut ingerlanneqaarnerannullu tamakkiisumik matussutissarsineqarnissaat." (qupp. 22)

"Aningaasaqaarnermut Naalakkersuisoqarfiup tikilluaquaa kommunit suliassaqaarfimmi uani suliassaat ataatsimut katersorneqarmata aammalu suliassat akisussaaffillu ataatsimoortineqarmata ". (qupp. 22)

"Kommuneqarfik Sermersooq (KS) tusarniaanermut akissuminni allappoq isumaqarlutik siunnersuut kommunit aqunneqaarnerannut inatsimmi § 1-imut akerliusooq. KS isumaqarpoq siunnersuut nammineerluni aqqissuussinnaaneranut akulerunnerusoq."

4. Inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqaarneranut ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

KANUKOKA-mit aammalu Kommuneqarfik Sermersuumit tusarniaanermut akissutit sammineqarnissaat tunngavissaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. KANUKOKA-p aammalu Kommuneqarfik Sermersuup siunnersuut kommunit namminersortuunerannut akerliusinnaasutut isigaat. Apeqqut tamanna Naalakkersuisut allaffeqarfiannit sukumiisumik misissorneqarsimassasoq aammalu aqutsineranut inatsimmut akerliusumik inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinavianngitsoq ataatsimiititaliaq aallaavittut isigalugu tunngaviusumik isumaqarpoq.

Pissutsilli taamaanneranni makku tikkuarneqarnissaat ataatsimiititaliamit pissutissaqarsorineqarpoq:

Kommunit aqunneqaarnerat pillugu inatsisini tunngaviusuni ima allassimasoqarpoq:

§.82 Kommunit imminnut atasutigut namminersorlutik naalagaaffimmit nakkutigineqarlutik ingerlatsisinnaasuunissaat inatsisikkut aqqissuunneqassaaq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsimmi aningaasaqarnermut ministereqarfimmit saqqummiunneqartumi ”Statens forskrifts styring af kommunerne” (naalagaaffiup najoqqutassat malillugit kommuninik aqutsinera) alassimavoq:

"Aalajangersagaq nalinginnaasumik ima paasineqassaaq suliassat sorliit kommuninit ingerlanneqassanersut aammalu suliassanik taakkuninnga kommunit ingerlatsinerat naalagaaffimmi oqartussaasunit qanoq annertutigisumik aqutsivigineqassanersoq Folketingimit aalajangerneqassasoq. Taamaalillutik naalagaaffiup oqartussaasui kommuninut tunngatillugu maleruagassanik pituttuisuusunik atuutsitsilissagunik inatsisitigut tunngavissaqartariaqarput. Taamaattumik naalagaaffimmit ingerlatsineranut tunngatillugu namminersorneq pineqarpoq inatsisiliorsinnaatitaanerli pineqarani. ¹

Ingerlatsiviup, tassunga ilanngullugu kommunit inatsisiliortullu akornanni inatsisitigut inissisimaneq

Inatsisiliortut - Folketingi naalakkersuisullu - inuiaqatigiinni pissutsinut maleruagassiinissamut nalinginnaasumik periarfissaqarput. Tamanna kommuninut soorunami aamma atuuppoq, taakkumi suliassanik innuttaasut ulluinnarni inuunerannut pingaarutilinnik annertunerujartuinnartumik suliqaqartalerkata. Kommunit suliassaasa annerpaartaat inatsisiliortunit aalajangerneqartarput. Aalajangersakkat taamaattut assigiinngitsorpasuarnik iluseqartinneqarsinnaapput. Nalinginnaanerpaaq tassaavoq kommunit suliassamik tigusinissamut inatsisikkut peqquneqartarnerat imaluunniit tigusinissamik kissaateqarpata inatsisikkut akuerineqartarnerat. Aammali suliassaq naalagaaffiup ingerlatsivianit ingerlanneqassasoq inatsisikkut aalajangiigaasimasinnaavoq, taamaalillunilu inatsit allanngorneqanngippat suliassamik tigusinissamut kommuni mattunneqassalluni.

Aamma kommunit suliassanik inatsit tunngavigalugu imaluunniit tunngavissat nalinginnaasut tunngavigalugit tigusaminnik qanoq ingerlatsinissaat pillugu inatsisiliortut aalajangiisinnaapput. "

4.1 Siunnersuutip tusarniaassutigineqarnerata naggaserneqarnera

Naalakkersuinikkut aqqissuussinerup tungaanit isigalugu inatsisini tunngaviusuni § 82-ip qanoq paasineqarnissaanik nalinginnaasumik paasinnittaaseq imaassorinarpoq kommunit suliassanik qanoq ittunik tigusinissaannut taakkulu qanoq ingerlanneqarnissaannut maleruagassiinissamut inatsisartut naalakkersuisullu siammasissorujussuarnik sinaakutissaqartut. Inatsisit tunngaviusut nunatsinnut aamma atuummata nunatsinni

¹ <http://www.statensnet.dk/pligtarkiv/fremvis.pl?vaerkid=6274&reprid=0&filid=11&iarkiv=1>

kommunit, Inatsisartut Naalakkersuiullu akornanni pissutsinut atatillugu taamatut paasinninnerup atorineqarnissaa naleqquttuussaaq.

Taamaattumik Naalakkersuisut Inatsisartulluunniit kommunit sulianik isumaginninnerannut innuttaasunillu sullissinerannut inatsisinik ingerlaavartumik naleqqussaasarnerat eqqarsaatigalugu nunatsinni kommunit nammineersinnaassuseqanngillat. Taamaattumillu inatsisissatut siunnersuut una kommunit namminneq aqutsineranni siunertarineqartumut akerliuserinangilaq. Inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allassimavoq oqallinnermut tassunga atatillugu kommunit suliassanik isumaginninnerata inatsimmi immikkoortutigit nalunaarutikkulluunniit maleruagassiorneqarsinnaanera Naalakkersuisunit tikkuarneqartoq. Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummut matumunnga atatillugu kommunit namminneq aqutsinerat pillugu oqallinneq ataatsimut isigalugu taamaassorinninnerit tunngavigalugit ingerlanneqarsorinarpoq.

5. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Kommunini tamani nuna tamakkerlugu suliffissarsiuussinermit, ilitsersuinermit piginnaangorsaanermullu sullissivinnik pilersitsisoqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertarineqarpoq. Kommunit sisamaasut suliffissarsiuussinermit, ilitsersuinermit piginnaangorsaanermullu sullissivinnik aaqqissuussinerminni ullumikkut assigiinngitsorujussuarnik periuseqarput. Innuttaasut suliffissaaleqinermit imaluunniit suliffeqarnermit ilinniartitaanermulluunniit atatillugu piginnaangorsarnissamik pisariaqartitsineranni siunnersuisarnerup ilitsersuisarnerulluunniit assigiissaarneqarnissaat inatsisissatut siunnersuummi aamma siunertarineqarpoq. Taama iliuuseqarnek aallaaviatigut pitsaasutut siumullu isiginertut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

Innuttaasut ataasiinnarmik saaffissaqalernissaat aammalu innuttaasut ilinniagaqalernissamut sulilernissamullu ilitsersorneqarnissamik pisariaqartitsisut pisariaqartitaminnut naleqquttumik ataatsimoortumillu iliuusissatut pilersaaruteqarfiginissaat ataatsimoortitsilernikkut qulakkeernekassaaq. Suliffissarsiuussisarnermit suliassaqarfimmi ataatsimoortumik ataqatigiissaakkamillu suliniuteqarnissamik inatsisissatut siunnersuutip siunertarisaa sulisussat piginnaasaasa suliffeqarnerullu pisariaqartitaasa akornanni pitsaanerumik naapertuuttoqalerneranik aamma kinguneqarsinnaassasoq neriutiginerpoq.

Aningaasaqarnermit Siunnersuisoqatigiinnit aammalu Akileraartarnermit Atugarissaarnermullu Ataatsimiititaliamit siusinnerusukkut tikkuarneqarpoq nunatsinni suliffeqarnermi imminut assortuuttumik inissisimasoqarnera, tassa illuatungaatigut atorfeqarmat inuttassaqaanngitsunik illuatungaatigullu inuiaqatigiinni suliffissaaleqisoqarmat. Suliniuteqarnerup ataatsimoortinneqarnissaanik inatsisissatut siunnersuutikkut siunertarineqartoq suliffeqarnermi oqimaaqatigiinnginnerup piffissap ingerlanerani annikillineranik kinguneqarsinnaassasoq ataatsimiititaliamit neriutiginerpoq, taamaalilluni

innuttaasut sapinngisamik amerlasuut inuiaqatigiinnut tapeeqataanissamut periarfissaqarsinnaaqullugit.

Tassunga atatillugu ilitersuisarfinni nutaani sulisut pisariaqartumik ilinniarteqqinneqassasut ataatsimiititaliamit tikkuassallugu aamma pingaartinneqarpoq, taamaalilluni taakku innuttaasunut tunngasumik suliassanik pitsaanerpaamik ingerlatsisinnaaqullugit. Taamaaliornikkut suliffissaaleqinerup annikillisarnissaanut piginnaanngorsaanermillu suliniutit ingerlanneqarnissaanut peqataaqataanissaq eqqarsaatigalugu ataatsimoortitsinissaq pitsaanerpaaffissaminiitinneqalissaaq.

Nunaqarfinni innuttaasut pisariaqartitaat inatsisissatut siunnersuummi ilanngullugit eqqarsaatigineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tassami Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini oqaatigimmasuk nunaqarfiit inoqarfiillu allat ornittarlugit ingerlatsinikkut kiffartuunneqassasut, tamannalu kommunalbestyrelsinut isumaqatigiissutigineqartassasq.

5.1 Kommunit naammassisassanut isumaqatigiissuteqarfigineqarnerat

Kommunit suliassaannut allanut allaffissornerannullu attuumassuteqanngitsumik suliffissarsiuussinermut, ilitersuinermut piginnaanngorsaanermullu sullissiviit naammassisassanut isumaqatigiissut tunngavigalugu kommunalbestyrelsinut ingerlanneqassasut Naalakkersuisunit kissaatigineqartoq inatsisissatut siunnersuummi allassimavoq. Pisortat suliassanik ingerlatsineranni anguniagassat ataasiakkaat naammassineqarnissaat pivallaarnagu angusaqarnissap annertunerusumik aallunneqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut naammassisassanut isumaqatigiissutit eqqortumik atorneqarunik sakkussaapput.

Aqutseriaaseq taamaattoq ataatsimiititaliap ilisimasai malillugit nunatsinni pisortat allaffissorneranni atugaanngilaq. Taamaakkaluartoq naammassisassanut isumaqatigiissutit kiffartuussinissamillu isumaqatigiissutit ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut ilaannakortumilluunniit pigineqartunut Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiissuteqarneranni sakkutut atorneqarajupput. Anguniakkat kiffartuussinissamik isumaqatigiissummi isumaqatigiissutigineqartut pilersuisup eqquutsinngippagit akiliutit annikillisinneqarsinnaasut isumaqatigiissutini taamaattuni nalinginnaasumik allassimasarpoq. Kommunalbestyrelsit isumaqatigiissummik eqquutsitsinngikkaangata periuttip taassuma assingata atornissaa Naalakkersuisut kissaatigaat. Inatsisissatut siunnersuutip atuutilinnginnerani piffissamik ikaarsaariarfeqassasq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Suliffissarsiuussisarfiit Piareersarfiillu ataatsimoortinneqalernerannut ataatillugu ikaarsaariarnerup allaffissornikkut piareersarnissaanut kommunit pisariaqartumik piffissalernerneqarnissaat pingaaruteqarpoq, taamaalilluni ikaarsaariarneq sapinngisamik eqaannerpaamik pisinnaaqullugu.

Naammassisassanut isumaqatigiissutit ajutoorfiusinnaasutut ataatsimiititaliamit isigineqarput, tassami isumaqatigiissut 117-inik anguniagaqarfiusoq, saniatigullu ukiup annerpaartaa amusartumiitiinnarneqartarpat aammalu anguniagassatut eqquutsitassat nalilersornissaanni aatsaat saqqummerneqartarpat sulisut suna anguniarlugu suliatic ingerlannerlugit aammalu taakku ataatsimut sulissutigineqartumut qanoq naleqqussarnissaat nalornissutiginnaavaat. Naammassisassanut isumaqatigiissutit taakku paatsiveerunnartunngussanngippata imaluunniit saniatigut anguniakkanik amerlasuunik imaqassanngippata qanoq ilusilersorneqarnissaat sukumiisumik isumaliutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

5. 2 Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuut akuerineqarpat tamanna aningaasaqarnikkut kinguneqassasoq siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini oqaatigineqarpoq. Ataatsimiititaliaq tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit allatut naliliinissamut pissutissaqarsorinngilaq.

Taamaalilluni Naalakkersuisut apeqqut tamanna sukumiisumik misissorsimassagaat aammalu aningaasaqarnikkut malitsigisanik kinguneqannginnissaa ataatsimiititaliamit tutsuigineqarpoq. Siunnersuut naatsorsuutiginnisamik pisortat karsiisa annertunerusumik aningaasartuuteqarnerannik kinguneqassagaluarput aningaasartuutit taakku aningaasaliissutaareersut iluini akilerneqartariaqassapput, taamaattoqassappallu suliniutinik allanik tunulliussisoqartariaqassalluni.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut **akuerineqassasooq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Siverth K. Heilmann
Siulittaasoq

Justus Hansen

Suka K. Frederiksen

Peter Olsen

Aqqaluaq B. Egede
Siulittaasup tullia